

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกในระยะคลอดสำหรับ
ผู้คลอดวิถีธรรมชาติ

Development of Clinical Nursing Practice Guideline in
Labor for Clients with Natural Childbirth

สุรีย์พร กฤษเจริญ

ปราณี พงศ์ไพบุลย์

กัญจณี พลอินทร์

วรางคณา ชัชเวช

สุภาพ มากสุวรรณ

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2557

ได้รับเงินทุนอุดหนุนจากเงินรายได้มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ประจำปีงบประมาณ 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงโดยพยาบาลจำนวน 6 คน ประเมินประสิทธิภาพด้านความสามารถในการปฏิบัติและความยาก-ง่ายในการปฏิบัติ ประเมินความพึงพอใจของพยาบาลโดยพยาบาล 8 คน ประเมินความพึงพอใจของผู้คลอดจำนวน 24 คน ประเมินปัญหา อุปสรรคและความเป็นไปได้ ในการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกไปใช้ โดยพยาบาลจำนวน 14 คน

ผลการวิจัยพบว่าแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ พัฒนาจากงานวิจัยระดับ 1 จำนวน 9 เรื่อง งานวิจัยระดับ 2 จำนวน 4 เรื่อง งานวิจัยระดับ 3-2 จำนวน 2 เรื่อง และแนวปฏิบัติทางคลินิก จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วยแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ 5 ระยะคือ ระยะรับใหม่ถึงระยะที่ 4 ของการคลอด มีเนื้อหา 7 ด้านคือ 1) การประเมินภาวะสุขภาพ 2) การดูแลอย่างมีมนุษยธรรม 3) การดูแลด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม 4) การงดกิจกรรมทางการแพทย์ที่ทำแบบกิจวัตรโดยไม่จำเป็น 5) หลีกเลี่ยงการรบกวนกระบวนการคลอดตามธรรมชาติ 6) การบรรเทาความเจ็บปวดโดยไม่ใช้ยา และ 7) การใช้กระบวนการทำงานของธรรมชาติในการคลอดอย่างเต็มที่มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.92 และค่าความเที่ยงโดยหาค่าร้อยละของความสอดคล้อง ได้เท่ากับร้อยละ 93

ในด้านประสิทธิภาพพบว่าแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติในระยะที่ 3 และ 4 ของการคลอดเป็นแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติที่พยาบาลทุกคนให้ข้อมูลด้านความสามารถในการปฏิบัติได้ดีและมีความง่ายในการปฏิบัติ พยาบาลผู้ใช้นโยบายปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=8.50, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=1.26) ส่วนผู้คลอดที่ได้รับบริการตามแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ มีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย=7.96, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน=1.11) และพบปัญหาอุปสรรคและความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติไปใช้ 3 ด้านคือ 1) ด้านผู้คลอดและญาติ 2) ภาระงานของพยาบาล 3) การจัดสถานที่

แนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกสำหรับผู้คลอดวิถีธรรมชาติ เป็นแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกที่มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาและค่าความเที่ยงสูง และเป็นแนวปฏิบัติการพยาบาลคลินิกที่มีประสิทธิภาพ มีค่าความพึงพอใจของพยาบาลและผู้คลอดในระดับมากที่สุด สามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้มีการให้บริการคลอดวิถีธรรมชาติที่ยั่งยืนต่อไป

Abstract

This developmental research aimed to develop and evaluate the effectiveness of a clinical nursing practice guideline for clients with natural childbirth. The content validity index was tested by 5 experts. The reliability was tested by 6 nurses. The effectiveness of the clinical practice guideline was evaluated in 2 parts: 1) ability to practice and 2) difficulty and simplicities in practice. The satisfaction of using this guideline was evaluated by 8 nurses and satisfaction with receiving care under the guideline was reported by 24 laboring women. In addition, the obstacles or the problems of using the clinical guideline were evaluated by 14 nurses.

The natural clinical nursing practice guideline was developed by reviewing nine meta-analyses, four randomized controlled trials, two cohort studies, and six existing guidelines. It consisted of 5 stages from admission to the hospital until the fourth stage of labor. The content of the guideline was 1) health evaluation, 2) humanized health care 3) psychosocial and emotional support 4) avoiding routine interventions 5) not disturbing the natural process of birth 6) use of non-pharmacologic pain relief methods, and 7) strong promotion of the natural process of birth. The CVI was 0.92 and has a high consistency of reliability 93%.

It was reported that using this guideline could be most easily practiced for the third and fourth stages of labor. The nurses were satisfied with this guideline at a high level (mean = 8.50, SD = 1.26). The laboring women also reported high satisfaction with receiving care under the guideline (mean = 7.96, SD = 1.11). The obstacles to using the guideline were reported by the nurses in 3 aspects: 1) laboring women and their relatives, 2) overload of the task of the nurses, and 3) arrangement of the labor unit.

The developmental clinical practice guideline has high validity and reliability. The nurses who used it and the women who received care under the guideline experienced high satisfaction. This guideline should be used for sustaining natural childbirth.